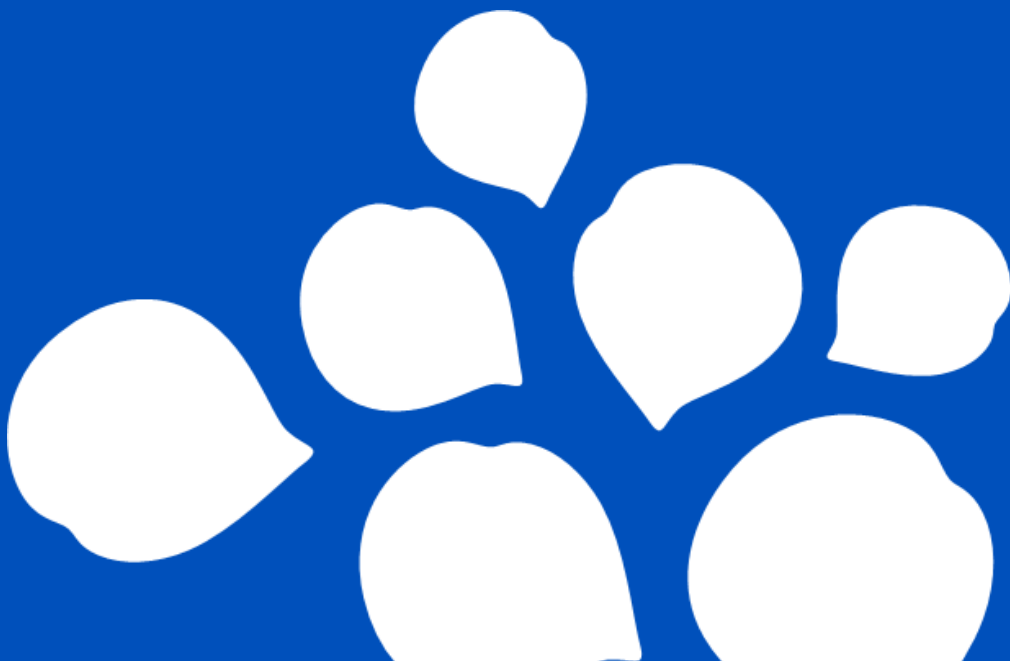

ESPOO – LASTEN & NUORTEN PÄÄKAUPUNKI

Espoo-tarina 2025–2029

Sisällys

Espoo-tarina	2
Mistä olemme tulossa?.....	2
Missä olemme nyt?.....	2
Minne olemme menossa?	3
Tiekartta Espoo-tarinan tulevaisuuteen 2025–2029	6
Espoossa jokainen lapsi ja nuori voi onnistua ja yltää parhaimpaansa	6
Hallitusti kasvavan Espoon kaikki kaupunginosat ovat viihtyisiä ja turvallisia	7
Espoo etenee hiilineutraaliksi ja parantaa luonnon tilaa	8
Espoo on paras paikka innovoida, yrittää ja työllistää.....	8
Espoo onnistuu kansainvälistymisen mahdollisuuksissa ja haasteissa	9
Henkilöstö voi hyvin ja hyödyntää kumppanuuksia	10
Espoon talous on kestäväällä pohjalla.....	11

Espoo-tarina

Mistä olemme tulossa?

Espoon ajanlasku alkoi Espoon seurakunnan irtauduttua Kirkkonummen seurakunnasta vuonna 1458. Toisena virstanpylväänä näemme Espoon kartanon perustamisen Turusta Viipuriin johtavan Kuninkaantien varteen kuninkaankartanona, josta Kustaa Vaasa päätti 27.8.1556. Tämän perusteella Espoo-päivän tapahtumia vietetään vuosittain elokuun viimeisenä viikonloppuna. Keskiajalla Espooseen alkoi muodostua maalaismaisema, joka säilyi pääpiirteissään muuttumattomana 1950-luvun alkuun saakka. Espoosta tuli kauppa 1963 ja kaupunki 1972. Espoon kehitys kuvaa Suomen kehitystä pienoiskoossa: maaseutuvaltaisuus, kartano- ja talonpoikauskulttuuri, alkava teollistuminen ja kaupungistumiskehitys, rooli maan kehityksessä sodan jälkeen, voimakas väestönkasvu ja hyvinvointiyhteiskunnan rakentuminen.

Väkiluku kasvoi aluksi hitaasti. Vasta 1950-luvun alussa Espoon asukasmäärä ylitti 20 000 ja kielienemmistö muuttui ruotsinkielisestä suomenkieliseksi. Teknillinen korkeakoulu siirtyi Helsingistä Otaniemeen ja sen päärakennus valmistui 1965. Tapiolan rakentaminen erityisesti lapsiperheiden tarpeisiin alkoi vuonna 1953. 1960-luvulla alkaneeseen suureen maaltamuuttoon Espoo vastasi rakentamalla uusille asukkaille asunnot, päiväkodit ja koulut. Länsiväylän varteen rakentuivat Matinkylä-Olari ja Espoonlahti. Junaradan varressa kasvoi erityisesti Leppävaara.

Uudet asukkaat olivat aktiivisia, ja monet merkittävät kulttuuriyhdistykset ja urheiluseurat saivat alkunsa. 1980-luvulla valmistui Espoon kulttuurikeskus ja 1990-luvulla perustettiin Nuuksion kansallispuisto. Aalto-yliopisto aloitti toimintansa vuonna 2010.

Suurimman osan Espoon historiasta Espoonjoen laakso on ollut kyläkeskusten sekä maallisen ja kirkollisen hallinnon keskusalueita. 1900-luvun toisella puoliskolla Espoon Pitkäjärvestä Espoon keskuksen ja Kauklahden alueiden kautta kulkeva jokilaakson alue muuttui eteläistä ja itäistä Espoota hitaammin.

Muutos kauppalasta osaksi kansainvälistä metropolialueetta on ollut nopeaa. Espoon suhteellinen väestönkasvu on 1990-luvulta lähtien ollut Suomen suurista kaupungeista yksi nopeimmista. Erityisesti lapsiperheille Espoo on ollut vetovoimainen kaupunki. Väkiluku on kasvanut yli neljätoistakertaiseksi 1950-luvulta. Vieraskielisten määrä on kasvanut erityisesti 2000-luvun alun jälkeen työperäisen maahanmuuton, kansainvälisten opiskelijoiden ja maailmanpoliittisten muutosten myötä.

Missä olemme nyt?

Espoo on kasvanut nopeasti yli 320 000 asukkaan kaupungiksi, jossa monimuotoisuus, luonto ja teknologia elävät rinnakkain. Joka neljäs espoolainen puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia ja jokainen asukas tuo mukanaan oman tarinansa. Espoo houkuttelee edelleen nuoria, työkäisiä ja lapsiperheitä, mutta myös vanhusten määrä kasvaa. Kaupunkimme elää muutoksessa, jossa väestönkasvu syntyy ennen kaikkea ihmisten halusta muuttaa Espooseen.

Suhteessa kaupungin väkilukuun Espooseen syntyy suurista kaupungeista eniten lapsia, ja tästä olemme ylpeitä.

Espoolaiset kokevat kotikaupunkinsa olevan turvallinen, siisti ja viihtyisä. Luonto on tärkeä osa arkea. Myös kaupungin palvelut ja liikuntamahdollisuudet saavat kiitosta, ja tapahtumamme ja kulttuurikasvatuksemme tavoittavat kaikenikäisiä.

Kasvu tuo mukanaan haasteita, mutta avaa samalla uusia mahdollisuuksia. Kannamme vastuuta erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Teemme työtä sen eteen, että jokaisella olisi mahdollisuus hyvään elämään riippumatta taustasta tai kielestä. Kotoutuminen, monikielisyyden huomioiminen ja alueellisen eriytymisen ehkäisy ovat keskeisiä kehittämiskohteitamme.

Taloudellisesti Espoo elää tiukkaa aikaa. Valtionosuudet ovat vähentyneet ja uhkaavat vähentyä edelleen, mutta palveluiden ja investointien tarve kasvaa. Joudumme tekemään valintoja ja priorisoimaan.

Espoo on myös innovaatioiden kaupunki. Teknologiayritykset ja tutkimuslaitokset ovat löytäneet täältä kodin, ja Aalto-yliopisto, VTT ja korkeakoulut tuovat kansainvälistä osaamista. Espoo linjasi ensimmäisenä suomalaisena kaupunkina vuonna 2017, että englanti otetaan asteittain käyttöön kaupungin kolmantena asiointikielenä.

Espoolaiset ovat keskimäärin hyvinvoivia ja korkeasti koulutettuja, mutta työttömyys on kasvanut. Työllisyyden hoitaminen kunnan tehtävänä on tuonut uutta vastuuta ja vaatii yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Espoossa on paljon metsää, vesistöjä ja muuta arvokasta luontoa, mutta tänne myös rakennetaan paljon. Tämä edellyttää rakentamisen ja luonnon säilyttämisen yhteensovittamista. Luonnon säästämiseksi ja päästöjen vähentämiseksi ohjaamme rakentamista erityisesti hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle.

Teemme työtä sen eteen, että arki olisi hyvää nyt ja tulevaisuudessa. Kansainvälinen yhteistyö tuo uusia mahdollisuuksia, ja kaupungin tunnettuus maailmalla kasvaa. Espoo ei ole vain paikka kartalla, se on yhteisö, jossa rakennamme tulevaisuutta yhdessä.

Minne olemme menossa?

Espoo on lasten ja nuorten pääkaupunki, jonka aktiiviset espoolaiset tekevät hyväksi elää ikään katsomatta. Eri-ikäiset ja erilaisista taustoista tulevat ihmiset näkyvät aktiivisesti kaupunkikuvassa, osallistuvat, harrastavat ja pysyvät toimintakykyisinä pidempään.

Espoossa syntyvyyden kasvu on Suomen kärkeä ja kasvuympäristö entistä parempi. Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kasvaa, oppia ja harrastaa. Luku- ja kielitaito ovat parantuneet ja antavat avaimia oppimiseen, osallisuuteen ja yhteiskunnan jäsenyyteen. Espoossa kaikki nuoret voivat tuntea olonsa turvalliseksi.

Kaupunki tukee perheitä arjessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Koulu- ja vapaa-ajan ympäristöjen turvallisuus on parantunut kodin ja viranomaisten yhteistyön ja harrastamisen

ja osallisuuden mahdollisuuksia on luotu yhdessä yhteisöjen ja kolmannen sektorin kanssa. Lasten ja nuorten osaaminen, hyvinvointi ja onnistuminen vahvistuu entisestään ja on aikuisten yhteinen tehtävä.

Espoon väestön ja menojen kasvu on hallittua ja kestävä. Kaupungin kasvun kulut ja tulot ovat pitkällä aikavälillä tasapainossa. Espoo on viihtyisien asuinalueiden ja keskusten verkostokaupunki, jossa sujuvat yhteydet tukevat kestävästä liikkumisesta ja alueiden välistä saavutettavuutta. Viisi perinteistä kaupunkikeskustamme ja seitsemän suuraluetta kasvavat uusien asuinalueiden myötä entistä enemmän kiinni toisiinsa ja niiden väliset yhteydet tiivistyvät entisestään. Espoo tunnetaan kaupunkina, jossa opiskelijat viihtyvät ja minne he haluavat jäädä asumaan.

Espoolaisuus merkitsee myönteistä yhteisöllisyyttä. Asuinalueiden ja aluekeskusten vahvat paikalliset identiteetit ja yhteisölliset rakenteet ovat olennainen osa espoolaisuutta. Kaupunginosat ja asuinalueet kehittyvät saavutettavina ja elävinä ympäristöinä, joissa ihmiset viihtyvät, kokevat olonsa turvalliseksi ja joista he ovat ylpeitä. Espoo on Suomen turvallisin kaupunki. Kulttuuri, urheilu ja vetovoimatapahtumat rikastuttavat alueita ja vahvistavat yhteisöllisyyttä. Alueiden haitallinen eriytyminen vähenee. Jokaisella alueella on mahdollisuudet hyvään arkeen.

Saavutettava ja monimuotoinen lähiluonto ja merialueet parantavat espoolaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuuden tunnetta sekä vahvistavat Espoon houkuttelevuutta ja elinvoimaa. Espoon kaupunkikehitys on luonnon monimuotoisuudesta huolehtivaa, sitä elvyttävää ja lisäävää. Kaupunki etenee kohti luonnon kokonaisuuskentymättömyyttä ja hiilineutraaliutta. Edistämme eläinten hyvinvointia.

Päästöt vähenevät ja jäljellä olevien päästöjen kompensointi on ratkaistu. Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistäminen tekevät kaupungista viihtyisemmän ja liikunnallisemman.

Espoo on Suomen innovaatiopääkaupunki, missä Otaniemi on Euroopan vetovoimaisin, monimuotoisin ja kansainvälinen innovaatioekosysteemi, joka tuo yhteen Aalto-yliopiston, tutkimuslaitokset ja yritykset. Rakennamme yhteistyöllä Espoosta talouden veturia, joka tuottaa hyvinvointia espoolaisille ja vahvistaa kestävästä kasvusta koko Suomessa. Kansainvälisesti korkean tason osaajat, yritykset, korkeakoulut ja tutkimus luovat yhdessä uusia työpaikkoja ja kilpailukykyä. Innovaatiot ja kasvuyritykset houkuttelevat kasvavaa rahoitusta.

Espoon tulopohjaa pyritään vahvistamaan kaupungin elinvoimaa parantamalla, yritystonttien tarjonnalla, yritysten ja työpaikkojen sijoittumisella. Elävä palvelusektori, kuten ravintolat, tapahtumat, luovat alat, matkailu ja hyvinvoinnin palvelut, työllistävät laajasti ja tekevät kaupungista vetovoimaisen. Toimimme aktiivisesti ja tuomme toimijat yhteen tarjoamalla tilaa, osaamista ja palveluita, joiden avulla syntyy kestävästä kasvusta ja uusia työpaikkoja Espooseen.

Jokainen Espoon asukas on espoolainen. Espoo on kaikkien kanta-asukkaiden ja kansainvälisyydestä vahvuutensa ja kestävä talouden perustan hoitajien osaa-
investointeja, rahoitusta, tapahtumia ja vierailijoita. Espoo toimivat Espoon

lähettiläinä maailmalla. Espoo menestyy kansainvälisten yhteyksien ja strategisten kumppanuuksien avulla entistä paremmin. Osallistumme aktiivisesti myös EU:n tulevaisuuden rakentamiseen.

Kulttuurien ja äidinkielten moninaisuus on rikkaus ja vahvuus ja siihen liittyvät haasteet ovat hallinnassa. Myös erilaisuus on osa espoolaisuutta. Tasapaino erilaisuuden ja yhteiseen espoolaiseen yhteisöön kuulumisen välillä on löydetty. Tarjoamme kumppaneiden kanssa vaikuttavia palveluja, jotka tukevat aktiivista kotoutumista ja yhdenvertaisuutta.

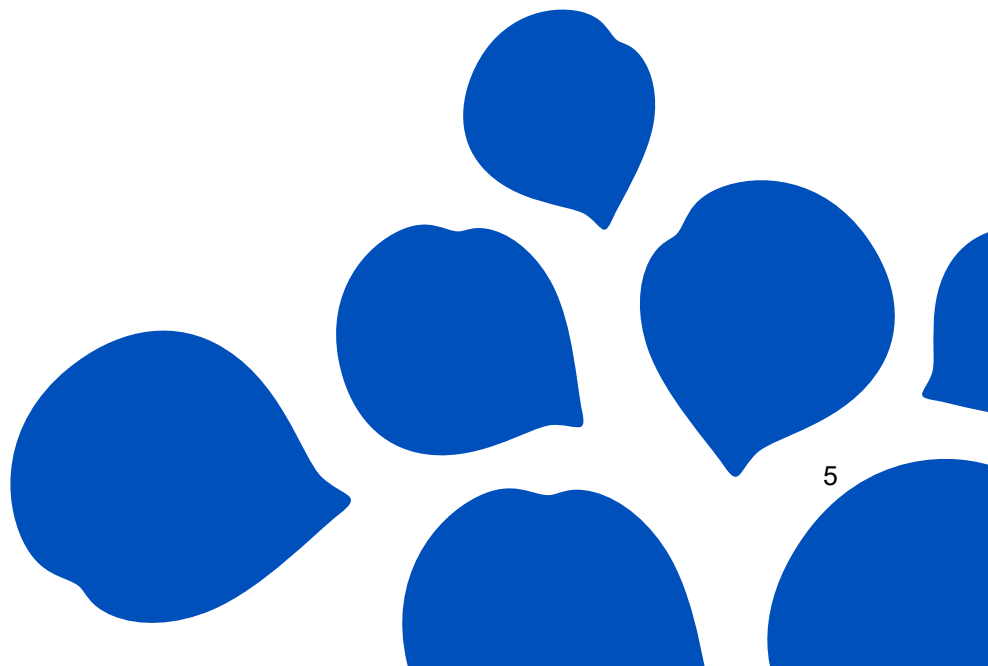
Espoo tunnetaan kaupunkina, jossa kaupungin ammattilaiset, asukkaat ja yhteisöt tekevät rohkeasti yhdessä. Kaupunki tukee henkilöstön osaamisen kehittymistä ja yhteisöllistä oppimista arjessa. Luomme tiloja ja mahdollisuuksia kohtaamisille ja vahvistamme kumppanuuksia seurojen, seurakuntien, järjestöjen, yritysten sekä tapahtuma- ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Espoossa jokaisella on mahdollisuus osallistua täysivaltaisesti ja omien kykyjensä mukaan arjen toimintaan, palveluihin ja yhteisöön. Espoosta kasvaa entistä vetovoimaisempi kotikaupunki, jossa yhteisöllisyys ja rohkea uudistuminen kulkevat käsi kädessä.

Espoo on taloudellisesti kestävä. Vahva taloutemme luo edellytykset kaupungin kehittymiselle ja palvelujen järjestämiselle. Toimintamenojen ja tulojen kasvutahdit on saatu tasapainoon huomioiden tulorahoituksen riittävyys myös investointeihin. Verotusta koskevissa päätöksissä huomioidaan Espoon kilpailukyky sekä tarve kannustaa työhön, innovointiin ja yrittämiseen.

Espoon talous tasapainotetaan hallitulla menojen kasvuvauhdilla, tuottavuutta parantamalla sekä kokonaistaloudellisesti parhaimpien ratkaisujen, hankintojen, palvelujen ja tuotantotapojen valinnalla siten, että tulorahoitus riittää investointeihin velkaantumisen jarruttamiseksi. Investointien ohjausta tehostetaan laajuuden, sisällön ja ajoituksen suhteen.

Kehitämme edelleen toiminnan vaikuttavuutta ja tuottavuutta. Uudistamme palveluja ja työskentelytapoja sekä otamme käyttöön teknologiaa, joka tukee tehokkuutta ja kustannustietoisuutta. Käytämme kokonaistaloudellisesti parhaimpia ratkaisuja niin palveluiden kuin investointien tuotantotavoissa.

Yhteistyö on Espoon vahvuus. Yhdessä asukkaiden, hyvinvointialueen, järjestöjen, seurakuntien ja yritysten kanssa kehitämme ratkaisuja ja opimme samalla toisiltamme. Tämä tekee Espoosta kaupungin, jossa rakennetaan tulevaisuutta viisaasti, rohkeasti ja ihmislähtöisesti.

Tiekartta Espoo-tarinan tulevaisuuteen 2025–2029

Espoossa jokainen lapsi ja nuori voi onnistua ja yltää parhaimpaansa

1.1. Lukutaito vahvistuu - Jokainen espoolainen lapsi oppii hyvin suomen tai ruotsin kielen. Lasten ja nuorten lukeminen lisääntyy myös koulupäivän ulkopuolella ja ymmärrys yhteiskunnan toiminnasta kehittyy koulujen ja kirjastopalvelujen tukemana.

1.2. Opinpolku kantaa – Oppimistulokset ovat Espoossa maan kärkitasoa ja nuorten työelämävalmiudet vahvistuvat. Varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle lapset ja nuoret saavat riittävän tuen oppimiseen ja hyvinvointiin. Maltillinen opetusryhmän koko ja riittävä aikuisten määrä mahdollistavat laadukkaan oppimisen tuen toteuttamisen jokaiselle lapselle opetussuunnitelman mukaisesti. Kasvatamme lasten osallistumisastetta varhaiskasvatuksessa ja lisäämme yksityisen varhaiskasvatuksen tarjontaa tavoitellen 35 prosentin osuutta palvelutuotannosta. Tähtäämme siihen, että kaikki espoolaiset nuoret suorittavat vähintään toisen asteen koulutuksen. Nykyistä useammalla espoolaisnuorella on mahdollisuus lukion käymiseen kotikaupungissaan.

1.3. Mahdollisuudet avautuvat - Monipuolinen osaaminen on mahdollista kaikille taustasta riippumatta. Vähennämme segregatiota ja eriarvoisuutta lasten ja nuorten arjessa yhteisvoimin. Espoossa eriytetään myös ylöspäin, jotta jokaisella on mahdollisuus yltää parhaimpaansa. Äidinkieleltään vieraskielisten osuus lukioden ja korkeakoulujen opiskelijoissa kasvaa. Ammatillisen koulutuksen yleinen vetovoima kasvaa ja mahdollisuudet yhdistää opintoja Espoon kaupungin lukioden ja ammatillisen koulutuksen välillä paranevat.

1.4. Yhteenkuuluvuus kantaa - Jokainen lapsi ja nuori kokee kuuluvansa joukkoon ja tulevansa kohdelluksi arvostavasti. Väkivaltaan, häirintään, kiusaamiseen, syrjintään ja koulu-uupumiseen puututaan aktiivisesti. Mobiililaitteiden käytön haitat vähenevät. Lasten ja nuorten hyvinvointi vahvistuu ja koulupoissaolot laskevat. Jokaisella on mieluisa harrastus. Espoossa lapset ja nuoret pääsevät liikkumaan virikkeellisillä koulu- ja päiväkotipihoilla ja lähiliikuntapaikoilla. Harrastamisen hinta ei muodostu esteeksi liikkumiselle.

Hallitusti kasvavan Espoon kaikki kaupunginosat ovat viihtyisiä ja turvallisia

2.1. Kasvu hallintaan - Asukasluvun kasvu ja rakentamisen vauhti ovat tasapainossa talouden kantokyvyn sekä asuinalueiden viihtyisyyden ja kaupunkikuvan laadun saavuttamisen kanssa. Kaupunkikeskustojen kävely-ympäristöjen laatuun ja elinvoimaan panostetaan. Kaavoitus ohjaa kasvua kestäväksi asemakaavoituksen priorisoinnin ja valtuustokauden aikana hyväksyttävän yleiskaavan pohjalta.

2.2. Tasapainoiset alueet - Asuinalueita kehitetään kokonaisuuksina huomioiden monipuolinen asuntotarjonta perheille ja yksin asuville, omistus- ja vuokra-asumisen tasapaino, varhaiskasvatus- ja koulupaikat sekä liikunta- ja muut harrastusmahdollisuudet. Käynnistämme kaupunkiuudistusohjelmat segregaatioriskin alla olevissa kaupunginosissa viihtyisyyden ja vetovoiman vahvistamiseksi sekä eriytymiskehityksen vähentämiseksi. Lisäämme määrätietoisesti omistusasuntojen ja erityisesti pientalojen, rivitalojen ja kaupunkipientalojen tarjontaa etenkin lapsiperheiden tarpeisiin. Edistämme riittävän pientalotonttitarjonnan ja kaupungin tontinluovutustavoitteiden varmistamiseksi muun muassa Pohjois- ja Keski-Espoon yleiskaavan pientaloasemakaavoja. Vältämme valtion tukeman asuntorakentamisen keskittymien muodostumista. Luovutamme jatkossakin tontteja Espoon Asunnoille.

2.3. Turvallisin kaupunki - Espoo on Suomen turvallisin suuri kaupunki, jossa liikkuminen alueesta riippumatta on turvallista. Panostamme turvallisiin koulumatkoihin. Huolehdimme turvallisuudesta ja varaudumme

poikkeusolojen tarpeisiin yhdessä poliisin, hyvinvointialueen sekä muiden viranomaisten ja kumppaneiden kanssa.

2.4. Luonto lähellä - Jokaisella espoolaisella on korkeintaan 300 metrin kävelymatka lähiluontoon, mikä tukee asukkaiden luontokokemusta ja antaa hyvät mahdollisuudet liikkumiseen. Runsas kaupunkivihreä ja kulttuurimaisemat tukevat asukkaiden hyvinvointia ja luonnon monimuotoisuutta. Merialueista, saaristosta ja sisävesistöistä huolehditaan tärkeinä osina lähiluontoa ja viihtyisyyttä. Espoon merellisyyttä hyödynnetään aiempaa vahvemmin kaupunkilaisten vapaa-ajan vietossa, asumisessa ja matkailussa, ja ainutlaatuisen Rantaraitin palveluita kehitetään.

2.5. Toimivat yhteydet - Kaupunki kasvaa pääasiassa hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähelle ja jo rakennettua infrastruktuuria hyödyntäen. Liikennettä kehitetään nykyistä sujuvammaksi niin kävellen, pyörällä, joukkoliikenteellä kuin autolla. Luomme edellytyksiä tulevaisuuden raidehankkeiden toteuttamiselle.

2.6. Työpaikoille tilaa - Työpaikkoja ja palveluita priorisoidaan kaavoituksessa työpaikkaomavaraisuuden kasvattamiseksi. Espoon keskeisten työpaikka-alueiden vetovoima vahvistuu. Lupa- ja kaavoitusprosessien nopeus, sujuvuus ja hyvä yhteistyö maanomistajien ja rakentajien kanssa vahvistavat Espoon vetovoimaa asunto- ja työpaikkarakentamisessa. Espoossa luvituksen käsittelyajat ovat kasvukaupunkien nopeimpien joukossa.

Espoo etenee hiilineutraaliksi ja parantaa luonnon tilaa

3.1. Luonnosta huolehditaan - Espoo turvaa luonnon monimuotoisuutta tavoitellen luonnon kokonaisuheikentymättömyyttä vuoteen 2035 mennessä Luontoviisas Espoo -tiekartan mukaisesti. Espoo vahvistaa ekologista verkostoa, parantaa lajien ja luontotyyppien tilaa sekä käyttää luontohaittojen lieventämishierarkiaa suunnittelussa ja toteutuksessa. Perustamme Espooseen säännöllisesti uusia luonnonsuojelualueita Luonnon monimuotoisuuden suojelun toimenpideohjelma 2021–2030 mukaisesti ja kehitämme luontoa kevyemmin turvaavia luonnonarvoalueita. Espoo varautuu ilmastonmuutokseen ja sään ääri-ilmiöihin hyödyntäen luontopohjaisia ratkaisuja.

3.2. Päästöt vähenevät - Espoon asukaskohtaiset ilmastopäästöt ovat pääkaupunkiseudun pienimmät. Tavoittelemme hiilineutraalia Espoota 2030 mennessä Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan mukaisesti ja teemme päätökset tarvittavista lisätoimista. Sähköisten ajoneuvojen, joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn osuudet liikenteessä kasvavat. Vähennämme Espoon ulkopuolella syntyviä päästöjä tukemalla rakentamisen kiertotaloutta, lisäämällä vähähiilisten materiaalien käyttöä sekä edistämällä espoolaisten kestäviä elämäntapoja. Kiinnitämme huomiota hankintojen vastuullisuuteen ja vähennämme päästöjä kaupungin ruokapalveluissa kestäville elintarvikevalinnoilla.

Espoo on paras paikka innostuttaa ja

4.1. Työpaikkoja lisää - Espoon työpaikkaomavaraisuus kasvaa. Espoo on Suomen yritysmyönteisin kaupunki. Vahvistamme asemaamme erityisesti korkean arvonlisän työpaikkojen, tuotekehityksen ja pääkonttorien keskuksena.

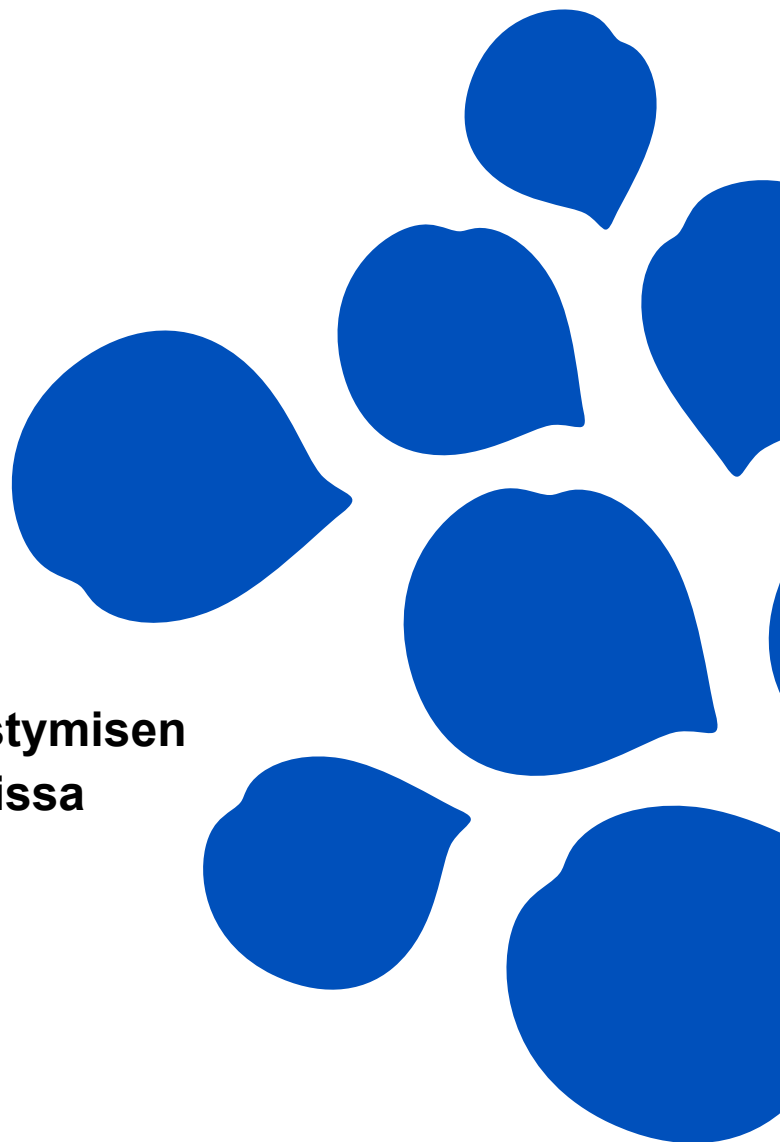
4.2. Kotipesä kasvulle - Espoo jatkaa Suomen innovaatiokeskuksena ja on maan tärkein keskittymä startup- ja kasvuyrityksille, jotka houkuttelevat investointeja, sijoittajia ja osaajia. Vahvistamme kestäväää kasvua erityisesti vihreän siirtymän, teknologian ja luovien alojen kautta. Kaupunki tukee pienyrittäjyyttä tarjoten neuvontaa ja koulutusta yrittäjyyden eri vaiheisiin sekä luoden puitteita riittäville toimitiloille. Yrittäjyys Espoossa on aiempaa houkuttelevampi vaihtoehto jokaiselle kaupunkilaiselle.

4.3. Vaikuttavat työllisyyspalvelut - Espoossa työnhakijat työllistyvät ja työnantajat saavat osaavaa työvoimaa tehokkaasti. Palvelujen tarjonta ja kehittäminen perustuvat datan hyödyntämiseen ja yhteistyöhön kumppaneiden kanssa. Kohdennamme aktivointipalveluita tehokkaasti niitä tarvitseville. Erityisinä tavoitteina ovat kaupunkien alhaisin nuorisotyöttömyys sekä maahanmuuttajien työttömyyden lasku siten, että ero kotimaankielisiin pienenee. Espoossa jokaisella nuorella on mahdollisuus saada työkokemusta ennen täysi-ikäisyyttä. Työllistymisen edellytyksiä tuetaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

4.4. Paras opiskelukaupunki - Espoossa opiskelija voi elää Suomen parasta opiskelijaelämää ja juurtua kaupunkiin, jotta Espoo on mieluisin asuinpaikka opiskelijan jälkeenkin. Panostetaan edelleen Otaniemen ainutlaatuisen kampusalueen kehittämiseen esimerkiksi palvelu- ja asuntotarjontaa kasvattamalla, mistä hyötyvät sekä opiskelijat että muut espoolaiset.

4.5. Elinvoimaa kulttuurista - Elävät kulttuuripalvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia ja ovat tärkeä vetovoimatekijä. Kulttuuri tukee ihmisten hyvinvointia, luovuutta ja resilienssiä. Olemme houkutteleva ja luotettava yhteistyökumppani kulttuuri- ja tapahtuma-alan toimijoille.

Espoo onnistuu kansainvälistymisen mahdollisuuksissa ja haasteissa

5.1. Kotoutuminen vahvistuu - Espoo on kotoutumisen kärkikaupunki. Aiempaa suurempi osa Espooseen pitkäaikaisesti muuttavista ulkomaalaisista oppii kunnolla suomen tai ruotsin kielen. Kotoutumisen keskiössä ovat työ ja koulutus. Vieraskielisten ja kotimaankielisten erot oppimistuloksissa, osallisuudessa ja työllisyydessä kaventuvat. Kiinnitämme erityistä huomioita kansainvälisten osaajien perheiden ja maahanmuuttajanaisten kotoutumiseen. Yhdessä kumppaneiden kanssa autamme kansainvälisiä opiskelijoita ja osaajien puolisoita työllistymään Espooseen. Kehitämme ruotsinkielistä kotoutumispolkua.

5.2. Yhteinen Espoo - Espoolaisuus merkitsee yhdenvertaisia perusoikeuksia, yhteiskunnan pelisääntöihin sitoutumista sekä yhteenkuuluvuutta, jota vahvistaa vastuu toisistamme ja yhteisestä kaupungistamme. Kieliryhmien elämänpiirien eriytyneisyys vähenee. Toimimme johdonmukaisesti syrjintää ja rasismia vastaan sekä rakennamme luottamusta ja yhteistä tulevaisuutta. Sukupuolten tasa-arvoiset mahdollisuudet koskevat kaikkia.

5.3. Paikka osaajille - Tavoittelemme sitä, että Espoo on Pohjoismaiden paras paikka sekä palaaville että uusille kansainvälisille osaajille. Kansainväliset kumppanuudet ja verkostot vahvistavat kaupungin elinvoimaa. Tunnistamme, ettei kieli saa olla este osallisuudelle kaupungin kehittämiseen ja päätöksentekoon. Haemme uusia ratkaisuja oman työmme kehittämiseen, rahoitusta ja osaamista verkostoista. Tuemme espoolaisten innovaatioiden ja yritysten kasvua kansainvälisille markkinoille.

Henkilöstö voi hyvin ja hyödyntää kumppanuuksia

6.1. Henkilöstö kukoistaa – Espoon työntekijät ovat arvostettuja ammattilaisia.

iskulttuur
sön jat

henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksia. Kulttuuri, palautekäytännöt ja johtamisfooromit rohkaisevat kokeiluihin, jatkuvaan parantamiseen ja yhteistyöhön poikkihallinnollisesti ja verkostoissa. Työyhteisö on turvallinen, yhdenvertainen ja hyvinvointia edistävä. Jatkamme toimenpiteitä työvoimapula-alojen, kuten varhaiskasvatuksen henkilöstön ja opettajien veto- ja pitovoimaan liittyen.

seurakuntien, yhteisöjen, yritysten ja oppilaitosten kanssa rakennetaan pitkäjänteisiä kumppanuuksia, jotka tuottavat asukaslähtöisesti kaikenikäisille espoolaisille arjen hyvinvointia sekä uusia mahdollisuuksia harrastamiseen, osallistumiseen ja luovuuteen. Espoo tukee ja edistää asukkaiden osallisuutta ja tarjoaa yhteisötiloja ja foorumeita kohtaamisille. Kaupunki varmistaa tilojen esteettömyyden.

6.2. **Kumppanuudet** –
Hyvinvointialueiden, seurajärjestöjen ja

Espoon talous on kestävä ja ohjattu

7.1. Talous tasapainoon

Espoon talouden siten, että Espoon asukaskohtainen lainakehitys on korkeintaan vuoden 2020 tasolla.

verotuksen ja keskeisten palvelujen. Palautamme verotulopohjan kehityksen osuus

investointien rahoittamisessa nousee. Priorisoimme ja jaksotamme aluekehittämistä ja investointeja siten, että tulorahoitus riittää pitkällä aikavälillä koulu-, päiväkotij- ja infrainvestointeihin, jotta velkaantuminen pysähtyy.

7.2. Veroille vastinetta - Käytämme kokonaistaloudellisesti parhaita ratkaisuja ja parannamme hankintojen kustannusvaikuttavuutta. Hyödynnämme markkinoita ja niiden synnyttämistä silloin, kun se parantaa tuottavuuttamme.

7.3. Veroille vastinetta - Suunnittelemme toimintam... sääteis... tt
strateg... teu...
dukka... not...

Jatkamme kaupungin ydintoimintojen kannalta tarpeettoman omaisuuden myymistä. Kehitämme palveluiden järjestämisen tapaa ja organisaatorakennetta vastaamaan valittuihin haasteisiin tehokkaasti. Espoo hyödyntää tavoitteellisesti digitalisaatiota läpi toimintaprosessien tuottavuuden parantamiseksi. Johtaminen ja päätöksenteko perustuvat tiedon hyödyntämiseen, analytiikkaan ja organisaation yhteiseen tilannekuvaan. Varmistamme kansalliskielten yhdenvertaisen kohtelun kaupungin toiminnassa.

7.4. Aitoja säästöjä - Talouden tasapainottaminen toteutuu ennen kaikkea talousarvioiden ja useamman vuoden taloussuunnittelun sekä investointiohjelman kautta. Mikäli talouden tasapainottaminen ei muutoin etene riittävällä tavalla, kaupunginhallitus voi käynnistää tuottavuuden ja talouden tasapainon ohjelmatyön, jonka mittarit perustuvat menojen ja tulojen kehitykseen tilinpäätöksissä.